

Beleidsplan Nederlandse Malacologische Vereniging (2018-2021)

Dit beleidsplan is vastgesteld door de Algemene ledenvergadering van de Nederlandse Malacologische Vereniging op 14 april 2018 te Tilburg.

Doelstelling

De vereniging heeft ten doel de beoefening, bevordering en verbreiding van de malacologie, met al hetgeen daarmee samenhangt en verband houdt. Zij tracht dit doel te bereiken door:

- het houden van bijeenkomsten en excursies;
- het uitgeven van tijdschriften en publicaties;
- het in stand houden van een handbibliotheek met daarin determinatiewerken (ter raadpleging en ter uitlening);
- het bevorderen en steunen van activiteiten op het gebied van de malacologie voor en door een breder publiek;
- andere wettige middelen, die dit doel kunnen bevorderen.

Lidmaatschap

De vereniging kent gewone leden, huisgenootleden, ereleden en donateurs. Ereleden zijn zij die op voorstel van het bestuur door de algemene vergadering als zodanig zijn benoemd en die deze benoeming hebben aanvaard.

De vereniging kent ook leden voor het leven. Deze betalingsregeling uit het verleden wordt nu niet meer toegepast. Voor de huidige leden voor het leven blijft de regeling van kracht. Zij hebben dezelfde rechten als leden die per jaar betalen.

Algemene ledenvergadering

Elk voorjaar, bij voorkeur in de maand april, wordt een algemene ledenvergadering gehouden waarin ten minste de secretaris, de penningmeester, de redactie van Basteria, de redactie van Vita Malacologica, de redactie van Spirula, en de excursiecommissie het jaarverslag met betrekking tot het verenigingsleven over het afgelopen jaar uitbrengen.

De daartoe in het voorgaande jaar benoemde kascommissie van twee leden brengt verslag uit over de door haar gehouden kas- en boekencontrole. De ledenvergadering besluit dan tot het al of niet dechargeren van het bestuur. Tevens wordt een nieuwe kascommissie van twee leden en een reserve lid voor het lopende verenigingsjaar benoemd, met dien verstande dat een lid niet langer dan twee achtereenvolgende jaren in functie is.

Overeenkomstig artikel 7 van de statuten van Stichting STIBEMAN legt deze stichting jaarlijks rekening en verantwoording af aan het bestuur van de NMV. Omdat de giften aan STIBEMAN hoofdzakelijk van NMV-leden komen, legt het bestuur van NMV deze informatie ook jaarlijks voor aan de algemene ledenvergadering van de NMV.

Behandeld wordt wat verder op de agenda is geplaatst.

Website

De vereniging treedt naar buiten via haar website www.spirula.nl. De site zelf heeft deze (wetenschappelijke) naam, maar is met het oog op bereikbaarheid voor een breder publiek ook te vinden via trefwoorden als schelpenvereniging resp. Nederlandse schelpen. Daarop staat informatie over de vereniging, haar activiteiten en publicaties. Ook wordt voor de geïnteresseerden kennis over de wetenschap van weekdieren overgedragen op een populair wetenschappelijk niveau. De website is gerelateerd aan de Facebookgroep van de NMV (zie verderop).

Vergaderingen/symposium

Het bestuur organiseert jaarlijks ten minste 2 maal een vergadering/symposium, waarbij wetenschappers en amateurmalacologen zijn uitgenodigd voor het houden van lezingen over diverse onderwerpen omtrent mariene weekdieren, zoetwatermollusken, landslakken en malacologisch relevante onderwerpen.

Determineerdagen

De NMV organiseert vrijwel elke maand een determineerdag in Naturalis. De determineerdagen zijn niet alleen voor de leden, zij hebben ook een publieksfunctie. Tijdens deze dagen geven deskundige leden uitleg over de determinatie van weekdieren. De bijeenkomsten zijn gericht op het vergroten van de kennis daarover bij leden en bezoekers. Van tevoren wordt vaak een onderwerp aangekondigd en besproken; ook het meenemen van materiaal anders dan het aangekondigde onderwerp blijft natuurlijk welkom. Niet-leden en bezoekers van Naturalis zijn op deze dagen welkom om hun vondsten te laten zien of vragen te stellen over malacologische onderwerpen. Op deze manier tracht de vereniging de aanwezige kennis te delen met een breder publiek. Een deel van de determineerdagen wordt gezamenlijk met de WTKG georganiseerd in het kader van het project "fossielenatlas deel 2" (zie verderop). Tijdens de verbouwing van Naturalis wordt in 2018 tijdelijk uitgeweken naar een andere locatie.

Excursies

De NMV heeft een werkgroep die jaarlijks enige malen excursies organiseert. Het doel hiervan is om kennis te verzamelen over weekdieren, hun leefgebieden en leefgewoontes en over te brengen aan de beginnende deelnemers en aan terrein behorende instanties. Hierbij worden meestal natuurgebieden in Nederland en België bezocht, dat laatste in samenwerking met de Belgische zustervereniging. De kennis opgedaan tijdens de excursies wordt via excursieverslagen in Spirula ontsloten en/of via inventarisatieoverzichten beschikbaar gemaakt voor derden. Inventarisatieverslagen worden gratis ter beschikking gesteld aan de beheerder van het bezochte gebied en verzamelde gegevens worden voor verder onderzoek ontsloten via de Nationale databank flora en fauna en via het Atlasproject Nederlandse Mollusken van Stichting ANEMOON en de NMV.

Tijdschriften

Onder auspiciën van de vereniging worden drie tijdschriften uitgegeven: Basteria (2 maal per jaar), Spirula (4 maal per jaar) en Vita Malacologica (1 maal per jaar). De abonnees zijn zowel individuele personen als instituten zoals universiteiten, bibliotheken en natuurhistorische musea in binnen- en buitenland. Basteria en Vita Malacologica zijn wetenschappelijke tijdschriften in het Engels met een peer review procedure. Elk tijdschrift kent een autonome redactie. De lay-out van de formaten en omslagen zoals doorgevoerd in 2015 zal worden behouden. De redacties zijn in overleg om te komen tot meer eenvormigheid, met name in de richtlijnen voor de auteurs en in allerlei opmaakdetails. De papieren Informatiebladen worden niet meer gecontinueerd. De reeds uitgegeven informatiebladen zijn gratis beschikbaar op de NMV-website.

Spirula is een populairwetenschappelijk tijdschrift. Het bevat Nederlandstalige artikelen van leden over Nederlandse en niet-Nederlandse malacologische onderwerpen. Vaste rubrieken zijn o.a. nieuw beschreven soorten, een overzicht van tijdschriftartikelen en nieuw verschenen boeken. NMV, WTKG en Naturalis werken gezamenlijk aan een project om te komen tot een nieuw standaardwerk over de fossiele gastropoden van de Nederlandse stranden, “de fossielenatlas deel 2” genoemd. Deel 1 over de tweekleppigen verscheen in 2010. De tussentijdse resultaten worden in Spirula gepubliceerd in een vorm van een reeks artikelen. Spirula is naast de digitale nieuwsbrief en de website ook het kanaal voor aankondigingen van excursies en andere activiteiten. Verder is er plaats voor oproepen, ingezonden brieven, boekbesprekingen en mededelingen, zowel van bestuurlijke aard als van afzonderlijke leden.

Basteria is een Engelstalig wetenschappelijk tijdschrift van de vereniging. Artikelen worden beoordeeld door een redactieraad van prominente malacologen en onderworpen aan peer review. Doel van het tijdschrift is het ontsluiten en verspreiden van malacologische kennis op het gebied van de taxonomie, systematiek, faunistiek, (palaeo)ecologie, (palaeo)biogeografie, levenswijze en anatomie. Ook boekbesprekingen worden geplaatst. Artikelen kunnen zowel door leden als niet-leden worden aangeleverd.

Vita Malacologica verschijnt één maal per jaar met Engelstalige wetenschappelijke artikelen rond één centraal thema. Dit thema kan zijn: systematiek, taxonomie, phylogenie van een bepaalde familie maar kan ook gerelateerd zijn aan gedrag en levenscyclus, de malacofauna van een geografisch gebied, etc. Om de wetenschappelijke kwaliteit te bewaken worden de artikelen aan peer review onderworpen. Per thema worden auteurs aangezocht. Auteurs kunnen ook zelf voorstellen indienen voor een thematische publicatie. De geografische scope van het tijdschrift is wereldwijd.

Digitale ontsluiting NMV-tijdschriften

Op www.natuurtijdschriften.nl zijn zowel de Basteria als de Spirula (en de voorloper daarvan: het Correspondentieblad) beschikbaar (CB/Spirula vanaf de start tot 2007; Basteria vanaf de start tot 2012). Alle artikelen van de betreffende nummers kunnen als gratis PDF worden gedownload.

Op deze manier zijn de publicaties voor een breed publiek ontsloten.

Tijdens de eerste digitaliseringsronde, ondersteund door Naturalis Biodiversity Center, zijn per abuis enkele nummers van deze reeks uitgevallen. De NMV beoogt deze reeks in 2018 te completeren met de inzet van vrijwilligers.

Vervolgens zullen wij, eveneens met vrijwilligers, recentere jaargangen toevoegen. Hierbij geldt wel dat de digitale versie van de tijdschriften voor niet leden pas minimaal 3 jaar na verschijningsdatum toegankelijk zullen worden. Zonder deze wachttijd zou de papieren versie van het tijdschrift niet meer levensvatbaar zijn, terwijl uit een peiling in 2016 bleek dat vrijwel alle abonnees een voorkeur hadden voor uitgave in druk.

De komende jaren wil de NMV eraan bijdragen dat meer Nederlandse malacologische tijdschriften via deze website ontsloten worden. Op dit moment ontbreken nog de Vita Marina (uitgegeven door de Stichting Biologica Maritima, die nadien met de NMV gefuseerd is) en De Kreukel (uitgegeven door de Malacologische Contactgroep Amsterdam en omstreken, die haar activiteiten eind 2011 gestaakt heeft). Het tempo waarin digitalisering kan worden uitgevoerd, zal afhangen van de beschikbaarheid van vrijwilligers.

Digitale Nieuwsbrief NMV

Via de email wordt regelmatig (ongeveer 1x per maand) een elektronische nieuwsbrief verzonden, met daarin actuele mededelingen en ander malacologisch nieuws. Leden en niet-leden met interesse

in malacologie kunnen zich voor deze nieuwsbrief aanmelden. In de nieuwsbrief worden geen malacologische artikelen opgenomen. Voorstellen daarvoor worden doorverwezen naar de redacties van de NMV-tijdschriften.

Facebookgroep

De Nederlandse Malacologische Vereniging heeft een discussieplatform op facebook. De instellingen van deze groep zijn zo open mogelijk, ook niet-leden worden tot de groep toegelaten en kunnen er dan berichten delen. Het discussieplatform is een plaats waar deelnemers elkaar onderling vragen kunnen stellen, informatie kunnen uitwisselen en kennis kunnen delen. Het discussieplatform biedt zo een zeer laagdrempelige manier om kennis op te doen van de malacologie en om in contact te komen met (leden van) de vereniging. Via het platform hopen wij de belangstelling voor de malacologie te stimuleren bij een bredere groep mensen, en meer jongeren te bereiken. Door meer interactie tussen website en facebookgroep hopen wij het aantal bezoekers aan de website en het aantal leden van het discussieplatform uit te breiden.

Zoekkaarten

De NMV geeft 3 zoekkaarten van de eigen fauna uit: "Schelpen van het Nederlandse strand", "Landslakken van Nederland" en "Zoetwatermollusken van Nederland". Deze zijn beschikbaar voor een breed publiek. De productie wordt afgestemd op de vraag. De distributie aan particulieren is overgedragen aan derden (o.a. de IVN Veldwerkwinkel, musea en bezoekerscentra), die de voorraad zoekkaarten echter via de NMV bestellen.

Nederlandse weekdierfauna

De NMV voelt een bijzondere verantwoordelijkheid voor (de kennis over) de Nederlandse weekdierfauna. Voor het adequaat beoefenen van de malacologie is het belangrijk dat er helderheid bestaat over de naamgeving van Nederlandse soorten weekdieren, dat er determinatiewerken beschikbaar zijn en dat de verspreidingsgegevens ontsloten worden.

In 2015 heeft de NMV in samenwerking met Stichting ANEMOON een nieuwe namenlijst van de Nederlandse mollusken uitgegeven. Deze lijst bevat Nederlandse en wetenschappelijke namen van alle soorten die in Nederland zijn waargenomen en een verklaring van de naam.

De NMV wil actief bijdragen aan de beschikbaarheid van adequate determinatieliteratuur voor Nederlandse soorten weekdieren, zowel voor de recente als de fossiele soorten.

In 2015 is een nieuwe veldgids land- en zoetwaterweekdieren uitgegeven door de KNNV-uitgeverij. Deze uitgave is geschreven door een lid van de NMV en financieel mede mogelijk gemaakt doordat de NMV garant stond door de afname van een groot aantal exemplaren.

In 2017 heeft hetzelfde NMV-lid de "Basisgids Slakken" (ook een uitgave van de KNNV Uitgeverij) geschreven. Deze gids heeft als belangrijkste doel de herkenbaarheid van Nederlandse landslakken in het veld te vergroten. Deze gids is met name tot stand gekomen door een STIBEMAN subsidie. Voor de recente mariene weekdieren zijn momenteel diverse goede determinatiewerken beschikbaar.

In 2010 is het eerste deel van de fossiele mollusken van de Nederlandse stranden verschenen. Aan dit standaardwerk is door meerdere leden van de vereniging meegewerkt en deze uitgave is financieel ondersteund door de NMV. Momenteel wordt gewerkt aan het tweede deel, dat de gastropoden zal behandelen. De studie die aan de publicatie van een nieuw standaardwerk voorafgaat zal nog enkele jaren vergen. Dit project wordt actief ondersteund door de NMV. Zo worden tijdens de NMV-verenigingsdagen families van fossiele gastropoden behandeld en besproken die in de atlas zullen worden opgenomen.

In 2013 is een atlas van de mariene weekdieren van Nederland uitgegeven door Tirion Natuur en Stichting ANEMOON. De uitgeverij heeft deze atlas eind 2017 uit haar assortiment genomen. Om te waarborgen dat dit boek ook voor nieuwe mensen beschikbaar blijft, hebben de NMV en Stichting ANEMOON een deel van de restvoorraad opgekocht. Deze wordt voor een voordelig tarief te koop aangeboden.

Stichting ANEMOON heeft het initiatief genomen om de gegevens over de verspreiding van land- en zoetwaterweekdieren in Nederland in kaart te brengen. Deze gegevens komen beschikbaar via de website www.verspreidingsatlas.nl. Het bestuur van de NMV heeft besloten dit initiatief te ondersteunen en op te treden als samenwerkingspartner.

De NMV ondersteunt dit project bijvoorbeeld door middel van voorlichting over het project en inventarisatie-excursies om lacunes in de verspreidingsgegevens op te vullen. Ook zullen de leden gestimuleerd worden om actief aan het project bij te dragen.

Tot de Nederlandse fauna rekt de NMV ook die van Caribisch Nederland. Vergeleken met het Europese deel van het Nederlandse Koninkrijk is de molluskenfauna van de Caribische eilanden nog relatief onbekend. De NMV wil het onderzoek naar deze fauna een impuls geven. In 2016 is een themadag over deze fauna georganiseerd. In 2017 is een speciaal themanummer van *Vita Malacologica* over dit onderwerp uitgebracht. Een aantal NMV-leden heeft actief bijgedragen aan de malacologische inhoud van het eind 2017 gepubliceerde soortenregister Caribisch Nederland van Naturalis Biodiversity Center. Ook de komende jaren zal de NMV haar leden actief stimuleren om bij te dragen aan meer inzicht in de molluskenfauna van Caribisch Nederland, bijvoorbeeld door bij te dragen aan het soortenregister Caribisch Nederland, door veldwerk op de eilanden of door activiteiten in de Live Science zaal van Naturalis na heropening van het vernieuwde museum.

Handbibliotheek

Er is een beperkte handbibliotheek in het bezit van de NMV, welke is ondergebracht bij Naturalis. Een overzicht van de werken is in *Spirula* gepubliceerd, en is beschikbaar op de website. Leden kunnen de boeken van de handbibliotheek met inachtneming van een aantal regels lenen. De handbibliotheek kan ook worden geraadpleegd (en wordt intensief gebruikt) tijdens de determineerdagen in Naturalis.

Samenwerking

Er is een nauwe samenwerking tussen de NMV en de Werkgroep Tertiaire en Kwartaire Geologie (WTKG) en de Werkgroep Geologie van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen alsmede met de Stichting ANEMOON. Zo werkt de NMV actief mee aan het tot stand komen van een Atlas van de Nederlandse land- en zoetwatermollusken en aan deel 2 van de Fossielenatlas. De vereniging onderhoudt tevens contacten met regionale malacologische verenigingen, zoals de Mollusken Studiegroep Limburg, Schelpenwerkgroep Noordoost Nederland, Slakkenwerkgroep van de KNNV afdeling Bevelanden, Strandwerkgemeenschap van de KNNV (SWG), alsmede met musea zoals Naturalis, Muzee Scheveningen, Natuurhistorisch Museum Rotterdam en Miramar Zeemuseum Vledder.

In het buitenland worden de contacten en samenwerking voortgezet met de Belgische, Duitse en Italiaanse zusterverenigingen.

Voor de bekostiging van bijzondere projecten en uitgaven op het gebied van de malacologie heeft de Nederlandse Malacologische Vereniging de Stichting STIBEMAN opgericht. Stichting STIBEMAN geeft

ook financiële ondersteuning aan publicaties en inventarisatieonderzoek door Nederlandse malacologen. De voorzitter en penningmeester van de NMV zijn tevens bestuurslid van de stichting STIBEMAN.

Ledenlijst

In 2016 is een vernieuwde ledenlijst uitgebracht die voldoet aan de eisen van de Wet bescherming persoonsgegevens. Het bestuur zal ervoor zorgen dat de ledenlijst blijft voldoen aan de (nieuwe) privacywetgeving. Ook de komende jaren zal regelmatig een nieuwe versie van de ledenlijst verstrekt worden aan de leden.

Internationale contacten

De NMV heeft een samenwerkingsverband met de Italiaanse zustervereniging Societa Italiana Malacologia (SIM). Met de Belgische Vereniging voor Conchiologie (BVC) organiseert de NMV vrijwel jaarlijks een gemeenschappelijke excursie, en diverse leden van de NMV bezoeken de activiteiten van BVC. Ook onderhoudt de NMV via haar leden contacten met andere Europese zusterverenigingen.

Op 3 februari 2018 heeft de NMV een internationaal symposium getiteld "Contributions to African Malacology" georganiseerd. Voor dit symposium waren de leden van de Europese zusterverenigingen uitgenodigd. Dit symposium werd georganiseerd ter ere van ons overleden erelid de heer Dr. A.C. van Bruggen.